

מסכת מעילה

דברי פתיחה

שנהגה, בתוספת חומש. ומביא איל במחיר שני סלעים לקרבן אשם, ובכך מתכפר לו, והוא הנקרא "אשם מעילות".

וכתב הרמב"ן: שם "אשם", מורה על דבר גדול אשר העושה אותו יתחייב להיות שמם ואבד בו. ... אשם מעילות, אף על פי שהוא בשוגג, בעבור שהוא **בקדשי ה'** יקרא הקרבן אשם, כי החטא הגדול יתחייב להיותו אשם בו, כאשר יקרא מעילה.

וכתב בספר החינוך: משרשי המצות, לתת אימה ויראה על כל אדם מהתקרב בעניני הקודש.

אזהרת מעילה

כתב הרמב"ם [פרק א מהלכות מעילה הלכה ג]: ואזהרה של מעילה, מזה שנאמר [דברים יב] "לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגןך...ונדריך". מפי השמועה למדו, שזו אזהרה לאוכל מבשר עולה, הואיל וכולו לה', והוא הדין לשאר כל קודש שהוא לה' לבדו, בין מקדשי מזבח בין מקדשי בדק הבית, אם נהנה בהן שוה פרוטה, לוקה. מעל בשגגה, משלם מה שנהגה ותוספת חומש, ומביא אשם... ושילום הקרן בתוספת חומש עם הבאת הקרבן, מצות עשה.

וכדברים אלו כתב בספר המצות [לא תעשה קמו⁽¹⁾].

אמרה תורה בפרשת מעילה בקדשים [ויקרא ה]:

"וידבר ה' אל משה לאמר: נפש כי תמעול מעל" –

ומבאר רש"י: אין מעילה בכל מקום אלא שינוי. וכן הוא אומר [דברי הימים א ה] "וימעלו באלהי אבותיהם, ויזנו אחרי אלוהי עמי הארץ". וכן הוא אומר בסוטה [במדבר ה] "ומעלה בו מעל".

"וחטאה בשגגה מקדשי ה'" [ונמצא ששינה את הקדושה, בכך שעשה בה שימוש של חולין, שנהגה מן ההקדש].

"והביא את אשמו לה', איל תמים מן הצאן בערכך כסף שקלים בשקל הקודש לאשם".

"ואת אשר חטא מן הקודש, ישלם [את הקרן ישלם להקדש]."

ואת חמישיתו יוסף עליו [יוסיף עוד חומש על הקרן, ויתן את כל הכסף להקדש].

ונתן אותו לכהן.

והכהן יכפר עליו באיל האשם, ונסלח לו".

פרשה זו באה ללמדנו, שכל הנהגה בשגגה מקדשי ה', בין מקדשי מזבח ובין מקדשי בדק הבית, מעל. ומשלם להקדש את מה

1. וזה לשון הרמב"ם בהקדמתו להלכות מעילה: הלכות מעילה, יש בכללן שלש מצות,